

Beslutning om utelukkelse av selskaper som produserer alkohol

Mai 2019

Innledning

KLP og KLP-fondene (heretter kalt KLP) har besluttet å utelukke 39 selskaper fra investeringene på grunn av at selskapene produserer alkohol. Selskapene får mer enn 5 prosent av sine inntekter fra produksjon av alkohol. I løpet Mai 2019 har KLP solgt aksjer og obligasjoner til en verdi av ca 2,5 milliarder kroner.

Bakgrunn

Per Mai 2019 besluttet styret i KLP å innføre et produktkriterie for utelukkelse av selskaper involvert i produksjon av alkohol. Bakgrunnen for vedtaket er at:

- KLP ikke ønsker å tjene penger på investeringer i alkohol
- Pensjonsmidler og sparepenger kan bidra til bærekraftig utvikling og positive samfunnseffekter ved å være investert i andre selskaper
- Misbruk av disse produktene rammer sårbare grupper av befolkningen og medfører negative samfunnseffekter og kostnader. I Norge bæres disse negative effekter og kostnader ofte av KLPs kunder og eiere.

I tillegg skal det i KLP være plass til alle – også de som har sterkere preferanser enn fellesskapet om hvordan pensjonen skal forvaltes. I vurderingen av nye kriterier for uttrekk har KLP lyttet til viktige interessenter, blant annet kunder og eiere.

Videre er det en uttalt ambisjon at KLP, gjennom sin forvaltning av pensjonsmidler skal bidra til FNs bærekraftsmål. Bærekraftsmål 3, å *sikre god helse og livskvalitet for alle*, har en tydelig kobling mot alkoholkonsum og litteraturen om de negative helseeffektene av alkohol. Spesielt delmål 3.5 trekker frem viktigheten av å; *styrke forebygging og behandling av misbruk, blant annet av narkotiske stoffer og skadelig bruk av alkohol.*¹

---

¹ <https://www.fn.no/Om-FN/FNs-baerekraftsmaal>

Begrunnelse

Alkoholkonsum er for mange en hyggelig rekreasjon og noe de har glede av. Det er også en viktig del av en positiv kultur i samfunnet. Dessverre er det slik at enkelte får alvorlige problemer på grunn av alkoholkonsum. Ofte rammer ikke dette bare den enkelte, men også familien og særlig barn.

Verdens helseorganisasjon (WHO), har et tydelig fokus på alkoholrelatert helseeffekter, helserisiko og skade. WHO's direktør uttalte i forbindelse med WHO's seneste statusrapport om alkohol og helse; *“Far too many people, their families and communities suffer the consequences of the harmful use of alcohol through violence, injuries, mental health problems and diseases like cancer and stroke.”*² Han tar også til orde for å øke handlingstakten for å motvirke skadelig alkoholforbruk, som er en trussel mot utviklingen av sunne samfunn.³

Alkohol kan ha både akutte og langsiktige effekter på helse og livskvalitet.⁴ De akutte effektene er hovedsakelig relatert til økt risiko for ulykker, voldshendelser, selvmord og selvmordsforsøk ved inntak av alkohol og beruselse.⁵ De langsiktige effektene skyldes høyt forbruk over tid, og medfører økt risiko for eksempelvis slag, enkelte kreftformer, fordøyelsesproblemer og nedsatt mage/tarm funksjon, psykiske lidelser, hjerte- og karsykdommer og leverskader.⁶

I følge WHO resulterte alkoholkonsum i 3 millioner dødsfall, eller 5,3% av alle dødsfall, i 2016.⁷ Til sammenligning var tobakk skyldig i 6 millioner dødsfall globalt i 2016.⁸ Det ble registrert 336 alkoholutløste dødsfall i Norge i 2016.⁹ Dette utgjør under 1% av antall dødsfall.¹⁰ Det er verdt å merke seg at dette kun er dødsfall der alkohol er direkte årsak, og ikke medberegner dødsfall som følge av sykdommer hvor alkohol kan være en medvirkende årsak, trafikkulykker eller andre akutte dødsfall. Dette til forskjell fra tallene fra WHO.

Det er en sosial skjevfordeling i alkoholrelaterte helseskader, og grupper med dårligere økonomi og/eller lavere utdanning er mer utsatt.¹¹ Dette medfører også at den sosiale

---

² <https://www.who.int/news-room/detail/21-09-2018-harmful-use-of-alcohol-kills-more-than-3-million-people-each-year-most-of-them-men>

³ *ibid*

⁴ <https://fhi.no/hn/helse/artikler/alkohol-og-narkotika/>

⁵ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2887748/>

⁶ <https://www.who.int/news-room/detail/21-09-2018-harmful-use-of-alcohol-kills-more-than-3-million-people-each-year-most-of-them-men>, <https://fhi.no/hn/helse/artikler/alkohol-og-narkotika/>

⁷ <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/274603/9789241565639-eng.pdf?ua=1>

⁸ [https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(17\)30819-X/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(17)30819-X/fulltext)

⁹ <https://www.fhi.no/ml/alkohol/alkoholutloste-dodsfall-i-norge-i-2016/>

¹⁰ <https://www.ssb.no/dode/>

¹¹

<http://www.kommunetorget.no/Global/Sosial%20ulikhet%20i%20alkoholbruk%20og%20alkoholrelatert%20sykelighet%20og%20d%C3%B8delighet%20IS-2474.pdf>

ulikheten i dødelighet her i landet til en viss grad kan forklares av ulike gruppers alkoholkonsum.¹²

Alkohol har i senere år blitt beskrevet som ett av rusmidlene med størst skadevirkning dersom man ser på både skadevirkning på brukeren selv og skadene påført andre. I Norge peker Folkehelseinstituttet på at alkohol fører til betydelig mer helsemessige og sosiale problemer i samfunnet enn narkotika, og fremhever at risikofyllt alkoholkonsum kan redusere både helse og livskvalitet for brukernes ektefeller, barn, venner, arbeidskolleger og nabolag.¹³ Barn som vokser opp i alkoholisererte hjem har fått spesiell oppmerksomhet i litteraturen, og i Norge anslo en studie for sosial- og helsedirektoratet at 1 av 5 barn vokser opp i en familie hvor alkohol er et problem.¹⁴ Sammenhengen mellom å vokse opp i alkoholisererte hjem, og selv utvikle et alkoholproblem eller andre avhengigheter og/eller psykososiale lidelser er godt dokumentert.

Internasjonal forskningslitteratur på alkohol indikerer en årsak-virkning-sammenheng mellom alkoholkonsum og vold.¹⁵ I Norge viser studier at voldsskader ved akuttmottak og legevakt er mellom halvparten og to tredjedeler av pasienter alkoholpåvirket.¹⁶

Alkohol medfører en rekke økonomiske konsekvenser for samfunnet. En studie anslår kostnadene til mellom 18 og 19,6 milliarder per år.¹⁷

I Norge er alkoholsalg og markedsføring strengt regulert¹⁸, men KLP er investert over hele verden og flere steder må ikke selskapene forholde seg til et slikt regelverk som kan bidra til å begrense de negative sidene ved alkoholkonsum.

Med bakgrunn i dette har KLP besluttet å ikke investere i selskaper som får mer enn 5% inntekt fra produksjon av alkohol.

Beslutning

KLP og KLP-fondene utelukker 39 selskaper fra investeringene på grunn av at de produserer alkohol. Dette fordi selskapene får mer enn 5 prosent av sine inntekter fra alkohol.

---

¹² <https://fhi.no/hn/helse/artikler/alkohol-og-narkotika/>

¹³ <https://fhi.no/hn/helse/artikler/alkohol-og-narkotika/>

¹⁴ https://lundbeck.com/upload/no/files/pdf/Alcohol%20in%20Norway%20-%20Use%20Consequences%20and%20Costs%202013_FINAL.pdf

¹⁵

https://www.ndphs.org/documents/2253/Babor_alc%20no%20ordinary%20comm%20second%20edition.pdf

¹⁶

<https://www.fhi.no/nettpub/alkoholinorge/konsekvenser-av-alkoholbruk/alkohol-og-vold/>

¹⁷ <http://www.forebygging.no/Rapporter-og-undersokelser/Temarapporter/Temarapporter-2004---2006/Utreddning-av-de-samfunnsmessige-kostnadene-relatert-til-alkohol/>

¹⁸ <https://www.regjeringen.no/no/tema/helse-og-omsorg/psykisk-helse/innsikt/alkohol/id2528164/?expand=factbox2536071>

Selskapsnavn	Inntekter fra alkohol
ARCUS	50-100%
ALLIANCE GLOBAL GROUP	25-49.9%
AMBEV ON	50-100%
ANADOLU EFES BIRACILIK	25-49.9%
ANHEUSER-BUSCH INBEV	50-100%
ASAHI GROUP HOLDINGS	50-100%
BACARDI LTD.	50-100%
BEIJING ENTERPRISES HLDG	10-24.9%
BEIJING TONGREN A (HK-C)	5-9.9%
BOSTON BEER	50-100%
BROWN-FORMAN CORP	50-100%
C&C GROUP	50-100%
CARLSBERG	50-100%
CERVEZAS	50-100%
CHINA RESOURCES BEER	50-100%
CONSTELLATION BRANDS A	50-100%
CORBY SPIRIT AND WINE A	50-100%
DAVIDE CAMPARI-MILANO	50-100%
DIAGEO	50-100%
GREENE KING	10-24.9%
HEINEKEN HOLDING	50-100%
HEINEKEN NV	50-100%
JIANGSU YANGHE A (HK-C)	50-100%
KIRIN HOLDINGS CO	50-100%
KWEICHOW MOUTAI A (HK-C)	50-100%
LUZHOU LAOJIAO A (HK-C)	50-100%
LVMH MOET HENNESSY	10-24.9%
MARSTON'S	25-49.9%
MOLSON COORS BREWING B	50-100%
PERNOD RICARD	50-100%
REMY COINTREAU	50-100%
ROYAL UNIBREW	50-100%
SAPPORO HOLDINGS	50-100%
SHANXI XINGHUAC A (HK-C)	50-100%
STOCK SPIRITS GROUP	50-100%
TAKARA HLDGS INC	50-100%
TREASURY WINE ESTATES	50-100%
TSINGTAO BREWER A (HK-C)	50-100%
UNITED SPIRITS	50-100%
WULIANGYE YIBIN A (HK-C)	50-100%